

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

In Matthæi Cap. 20.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

bis Christi iustitiam. Voluit ergo hoc loco luculento mendacio Catholicos traducere. Sed ista nunc explicatio dementissimam Caluini sententiam apernit. Quam alijs in locis, quum Paulum explicamus, vberius & latius aperiemus.

IN MATTHÆI CAP. 20.

16. *Sic erunt nouissimi primi, & primi nouissimi.*

QVUM huius parabola scopum & intentum non aliud velit esse Calvinus, quam vt doceat Christus causam non esse cur glorientur vel alijs insultent, qui tempore sunt priores: quia Dominus quoties ita placuerit, vocare poterit quos visus est ad tempus negligere, eosque vel æquare vel præferre prioribus illis: qui sanè sensus (parabola ipsa in se considerata) probabilis valde est, & à Patribus traditus, Chrysostomo imprimis, sed huic sensui conclusio parabola plurimum repugnet, & maximè quod pro conclusionis causa Christus infert dicens, *Multi enim vocati, pauci vero electi*, vbi manifestè ostendit ideo hanc parabolam propositam fuisse, vt doceret ex Dei beneplacito sic multos vocari vt pauci eligantur, idque ita vt inter illos, qui videbatur primi & electi, fiant nouissimi ac reiecti; & contra qui videbantur nouissimi & penitus reiecti (sicuti gentes toto orbe dispersæ, & discipuli qui Christum sequebantur quos Scribæ & Pharisei pro abiectissimis habebat) fiat primi, & inter electos singulariter deputati: audax hoc loco Calvinus non contentus hunc sensum penitus rejicere, vnico vsus argumento (vt mox videbitur)

tentat

Calvinus tentat etiam hanc totam sententiam, *Multi enim*
textum *vocati, pauci electi,* e textu eradere. Ait enim. *Minimè*
Euangeli- *quadrat que à quibusdam inseritur sententia, Multi vocati,*
cum au- *pauci electi.* Ait hanc sententiam à quibusdam esse
dacissimè *insetam, quum in omnibus planè exemplaribus*
expungit, *Latinis, Græcis, Syriaco & Hebræo, inueniatur:*
nec de ea vllus hætenus vel antiquus vel recens,
ne quidem Beza ipse hoc loco dubitauerit. Hæc
est singularis & arrogantissima Caluini audacia,
vt sententiam suo sensui repugnantem, è textu
extrudere homo importunus, sui que nimitum
amans, audeat. Sensum autem illum à nobis me-
moratū, quem ista conclusio demonstrat, Sic erunt
noissimi primi, &c. cum verbis eisdem in fine præ-
cedentis capitis, quibus hæc parabola ita subiun-
gitur vt eorum verborum causam & explicatio-
nem contineat, (ait enim Christus, Simile est enim
regnum celorum, &c.) & maximè cum eisdem iterum
verbis apud Luc. cap. 13. vbi de reiectione Iudeo-
rum & vocatione Gentiū eadem manifestissimè
pronuntiantur, hoc vnico argumento refutat
Calvinus, quod *filijs Dei Iudeos murmurantes in mer-*
cede æquari, absurdum foret. Cæterum aduertere de-
bebat Calvinus, quod ipsemet aduertendum hoc
loco docuit. *Si quis (inquit) exactè singulas huius*
parabolæ partes discutere velit, inepta erit eius curiositas.
Hæc ergo pars de æquali mercede à primò & no-
uissimè vocatis accepta, soli parabolæ conuenit,
in qua Christus hominis patris familias benigni-
tatem proponere voluit; rei autè per parabolam
significatæ non conuenit; nec vt conueniat ne-
cesse est, magis quàm aliæ particule, quas con-
uenire non posse manifestum est. Solummodo
scopus & intentum Christi in hac parabola spe-
ctanda fuerunt; quæ qualia erant, ex verbis pa-
rabolæ

rabolæ præcedentibus ac subsequentibus, & apud D. Lucam iterum positis, ipsaque Christi conclusione, optimè & certissime demonstratur.

25. *Principes gentium dominantur eorum: & qui maiores sunt, potestatem exercent in eos.*
26. *Non ita erit inter vos: sed quicumque voluerit inter vos maior fieri, sit vester minister.*

TO T V M hoc loco Christi institutum atque doctrinam inuertit Calvinus, vt omnem in Ecclesia Christi prælaturam subuertat, seque & suos ab omni obedientiæ vinculo ac necessitate eximat. *Ostendit Christus* (inquit Calvinus) *primatum, qui certaminis inter discipulos causa erat, in regno suo nullum esse. Et paulo post, Ecclesie pastoribus nihil plus Christus detulit, quam vt ministri sint, a dominio autem prorsus abstineant. Quare notandum est, magis de re ipsa, quam de affectu haberi sermonem.* Hæc ille. Caterum euidenter patebit Christum de solo ambitionis affectu, non de re ipsa prælaturæ aut primatus in se, hoc loco disputare. Christus enim duobus hîc exemplis vtitur, vt hanc discipulorum contentionem de primatu compescat. Vnum proponit Regû & Principum huius mundi, quod fugere debent: Alterum proponit de seipso, quod amplecti debent. Neutrum exemplum primatum tollit, sed vtrumque exemplum fastum & ambitionem in primatu condemnat. Separat Christus Apostolos à Regibus, non quia nullum illi primatum exerce-re debeant, sed quia fastuose dominari non debent, sicut Reges terræ; quia pro suo libito aut commodo præesse non debent, sicut Reges ter-

Prælatorum in Ecclesia iuxta auctoritatem.

Apostolos à Regibus quomodo Christus secernat.

ræ

re præesse solent. Verum quidem est, Regibus quoque non licere sese efferre inaniter; nec iuste ac legitime Reges dominari nisi suorum commodis seruiant, (quæ duo hic notat Calvinus) sed non in hoc Apostolos à Regibus seiungit Christus, vt fingit Calvinus, quasi Apostolis nulla planè prælatura, nullus primatus conueniret; nec illam moderatione quæ Regibus adesse debet, docet hoc loco Christus, quasi in Apostolis quomodocumque moderatum ac temperatum primatum inhiberet; sed contra, ambitionem & vanitatem, quæ Regibus inesse solet, proponit ob oculos Christus, vt illam penitus Apostoli fugiant. Principes gentium (inquit) dominantur eorū, κατακείδουσιν, id est, dominium exercent contra suos, hoc est enim κατακείδουσιν, quū simpliciter & legitime dominari sit, κείουσιν. Notauit huius verbi vim hoc loco Beza, & vertit, Dominari in eas. Hoc enim (inquit) vocabulo κατακείουσιν, & eo quod proxime sequitur, καταξιστάουσιν, non quæuis dominatio significatur, sed cum imperiosa quadam acerbitate coniuncta, quæ prohibet Paulus ad Ephes. 6. ver. 9. vbi monet dominos remittere minas, seu non minaciter dominari: sic accipitur verbum κατακείδω Act. 19. vbi dicitur de maligno spiritu, Dominatus amborum inuoluit contra eos: κατακείουσιν αὐτῶν. Sic 1. Pet. 5. accipitur, Non dominantes in clericos, μηδ' ὡς κατακείουσιν τοῖς κληροῦν. Idco etiam interpretatus sum, καταξιστάουσιν αὐτῶν. Licentia vtuntur aduersus eas: quum alioquin soleamus ἐξουσίαν interpretari auctoritatem. Videtur enim licentia plerumque poni in vitio. Nam alioquin fideles verbi Dei ministri auctoritate funguntur minime omnium contemnenda, quam paucis explicat Paulus 2. Cor. 10. Hæc hæctenus Beza magistri sui Caluini ignorantiam ex proprietate verborum Christi luculenter patefaciens. Ex his quippe liquidò constat, non de re ipsa

Beza Cal-
uinum res-
utat.

κατακείουσιν, & eo quod proxime sequitur, καταξιστάουσιν, non quæuis dominatio significatur, sed cum imperiosa quadam acerbitate coniuncta, quæ prohibet Paulus ad Ephes. 6. ver. 9. vbi monet dominos remittere minas, seu non minaciter dominari: sic accipitur verbum κατακείδω Act. 19. vbi dicitur de maligno spiritu, Dominatus amborum inuoluit contra eos: κατακείουσιν αὐτῶν. Sic 1. Pet. 5. accipitur, Non dominantes in clericos, μηδ' ὡς κατακείουσιν τοῖς κληροῦν. Idco etiam interpretatus sum, καταξιστάουσιν αὐτῶν. Licentia vtuntur aduersus eas: quum alioquin soleamus ἐξουσίαν interpretari auctoritatem. Videtur enim licentia plerumque poni in vitio. Nam alioquin fideles verbi Dei ministri auctoritate funguntur minime omnium contemnenda, quam paucis explicat Paulus 2. Cor. 10. Hæc hæctenus Beza magistri sui Caluini ignorantiam ex proprietate verborum Christi luculenter patefaciens. Ex his quippe liquidò constat, non de re ipsa

ipla, & legitima auctoritate Principum huius mundi, Christū disputare, vt Calvinus affirmat, sed de prauo affectu & imperiosa dominatione qua vt solent, quod Calvinus negat. Hunc prauum & secularem typhum remouet à suis Apostolis Christus, non omnem penitus primatum & auctoritatem legitimam, quam in loco Pauli à Beza annotato, alijsque in locis iam dudum annotauimus. Docet Christus, qui inter discipulos eius maior esse voluerit, id est, qui episcopatum desiderat, vt Paulus loquitur (velle enim hoc loco nō prauam cupiditatem, sed laudabile institutū animique propositum significat, ideoque verbum *δὲξασθε* ponitur hoc loco, non *βουλομαι*, quod impetu quodam ferri significat, vt 1. Timoth. 6. *Qui volunt diuites fieri, οὗ βουλομένοι πλοῦτεῖν*,) erit vester minister: id est, vestris cōmodis seruiet, non suis, & vestrum honorem quæret, non suum. Et hunc perspicuum literæ sensum, quem penitus inuertit Calvinus, sequentia Christi verba, & alterum de seipso exemplū luculenter confirmant. Ait enim: *Sicut filius hominis non venit ministrari, sed ministrare, & dare animam suam pro multis* id est, Sicut in me videtis quod non ideo in mūdum veni vt mihi à pluribus ministraretur, vt essem magister ac dominus, tamen reuera à plurimis mihi ministratum fuit tam viris quàm mulieribus, & inter vos fui tanquam Magister & Dominus, sed potissimum veni propter bonum aliorum, vt illis verbum vitæ administrarem, & animam meam pro salute omnium ponerem; sic vos ad Ecclesiasticas praelaturas vocati & missi conscendere debetis, non honoris & emolumēti vestri causa, tamen vtrūque vobis debeat (Qui enim bene præsunt, duplici honore digni sunt) sed vt tanquam boni Pastores aliorum

P rum

rum curam habeatis, & quidē parati animas vestras ponere pro ouibus vestris, vt Ioan. 10. plenius Christus docet. Hic est totius doctrine Christi hoc loco sensus germanus & proprius, quem impius Calvinus voluit inuertere, vt legitimam in Ecclesiæ Prælati authoritatē, ad quam adhuc Geneuæ pertingere non potuit, penitus conuelleret. Nam & ideo postea Beza eandem authoritatem hoc loco tuetur, quia iam Geneuæ dominari Calvinus cœpit, ipsēque Beza ad dominium illud aspirabat, quod & post Calvinum consequutus est.

28. *Et dare animam suam redemptionem pro multis.*

CALVINVS hoc loco temperare sibi nō potuit, quin documēto huic saluberrimo aliqua veneni inspergeret. Sic enim scribit. *Aptè sciteq; vis & fructus mortis Christi exprimitur, dum vitam suam pretium nostræ redemptionis esse affirmat. Vnde sequitur, nobis gratuita esse reconciliationem cum Deo: cuius non alibi quàm in morte Christi pretium reperitur. Itaque hac vna voce auertitur quidquid de putidis suis satisfactionibus garriant Papistæ. Hæc ille putido admodum argumento vsus, & ridiculè garruens, nec Papistas sed totam Antiquitatem scurriliter perstringens. Putidum & insulsum argumentum est. Vna Christi mors præcium est reconciliationis nostræ gratuita cum Deo. Ergo omnes satisfactiones, quas Catholici docent, putidæ sunt, & hac vna voce refelluntur. Satisfactiones enim quas post totam Antiquitatem Catholici hodie docent, nec reconciliationis nostræ cum Deo pretium aliquod esse docentur, nec eiusdē causæ omnino vllæ ponuntur. Satisfactio enim eorum est qui iam Deo reconciliati per Christum sunt,*
non

Satisfactiones nostræ Redemptioni per Christum non præiudicant.

non autem vt Deo reconciliemur adhibetur. Homo impius Deo reconciliatur & iustificatur, seu ex impio iustus fit, per gratuitam remissionem peccatorū precio sanguinis Christi illi cōcessā. Vt hęc peccatorum remissio obtineatur, alia sanē ex parte hominis iustificādi requiruntur, fides imprimis, amor Dei, spes vniuersae, dolor de praeiudicijs, emēdationis propositū, & huiusmodi: quae omnia nec pretium nec causa, sed dispositio tantum necessaria sunt ad remissionem peccatorum gratuitam consequendam. At verō satisfactio quae relapsis propria est, homini iam reconciliato imponitur, non vt peccatorum remissionem consequatur, quam iam habet, eamque gratuitā beneficio mortis Christi; sed vt peccatorum pœnē temporales subeantur. Qui reconciliatur Deo, à pœna peccatorum aeterna liberatur, regnūque caelestis heres constituitur: cuius tamen possessionem prius adire non potest, nisi iusticię Dei, quę pœnas temporales exposcit, satisfiat. Quod totum multis Scripturæ exemplis Catholici luculenter probant, nosque ex parte attigimus in Prompt. Catholico. Ridiculē igitur garrit Calvinus, qui satisfactiones quas Catholici docent, per gratuitam reconciliationem refutari affirmat, quum ad illam reconciliationem nihil prorsus illae pertineant, sed eam iam factam & completam ex alio capite consequantur. Papistarū verō nomine totam Antiquitatem scurriliter perstringit, quorū sententia de Satisfactione, vna pœnitentię salutaris parte, tam clara & copiosa est, vt Calvinus eam negare non audeat, contemnere tamē nō sit veritus. Sic enim scribit. Parū me mouent quae in veterū scriptis de Satisfactione passim occurrunt. Video quidē eorū nonnullos, dicam simpliciter, omnes ferē quorū libri extant, aut hac in parte lapsos

In die
Anima-
rum.

Caluini
ridicula
cauilla-
tio.

Papistarū
nomine
totam
Antiqui-
tatem
fuggillat
Calvinus

fos esse, aut nimis asperè ac durè loquutos. Hæc ille lib. 3. cap. 4. num. 38. Institut. Non igitur de satisfactio- nibus garrūt Papistę, sed tota garrit Antiquitas, nisi & veteres omnes Papistas esse velit: quod li- benter amplectimur, quia & verum est.

IN MATTHÆI CAP. 21.

5. *Dicite filie Sion: Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super asinam & pullum filium subiugalis.*

Christi
introitus
in die Pal-
marum.

HIC Christi in Hierosolymam ingressus toti reliquę eius vitę inusitatus, ab om- nibus 4. Evangelistis commemoratus, & à Propheta Zacharia specialiter prædictus, ali- quam explicationē magis accuratam meritò de- siderat. Causę eius varię fuerunt. Primū, vt spe- cimen quoddam regni sui daret, etiā circa huius mundi honores. Tametsi enim aino insidens & à pauperulis comitatus, *ridiculā pompam*, vt impius Calvinus eam vocat, præbuisse videatur; tamen ipsa inequitatio insolita, animal cui infedit, & via ipsa instrata, ramorū gestatio, totius populi fau- lta acclamatio, eorum qui in ciuitate erāt occur- sus frequens, diuinę voces acclamantis populi, principum populi turbatio, magnificum & rega- le aliquid præferbant. Altera causa erat exilti- mationis, quam de illo plerique habebant quod verus Melsias esset, publica testificatio. Dicebat enim populus: *Hic est Iesus Propheta à Nazareth Ga- lilæe. Et omnis turba laudabat Deum voce magna super om- nibus quas viderat virtutibus. Tunc quoque testimonium perhibebat ei (id est, magnificē eum prædicabat) tur- ba que erat cum eo, quando Lazarū vocauit de monumento, & suscitauit eum à mortuis.* Tertia causa esse potest,

Ioan. 12.